

EU:n sukupuolten tasa-arvo saavutti uuden virstanpylvään: kiihtyykö kehitys?

Kymmenen vuotta sitten EIGE otti käyttöön tasa-arvoindeksin, jolla mitataan sukupuolten tasa-arvon vallitsevaa tilaa EU:ssa. Kaikissa mittauksissa on päädytty samaan lopputulokseen: edistys vaikuttaa matalaan. Tämän vuoden versiossa nähdään kuitenkin **indeksin historian suurin vuosittainen nousu kokonaispisteissä**: EU:n pistemäärä on 70,2 pistettä sadasta!

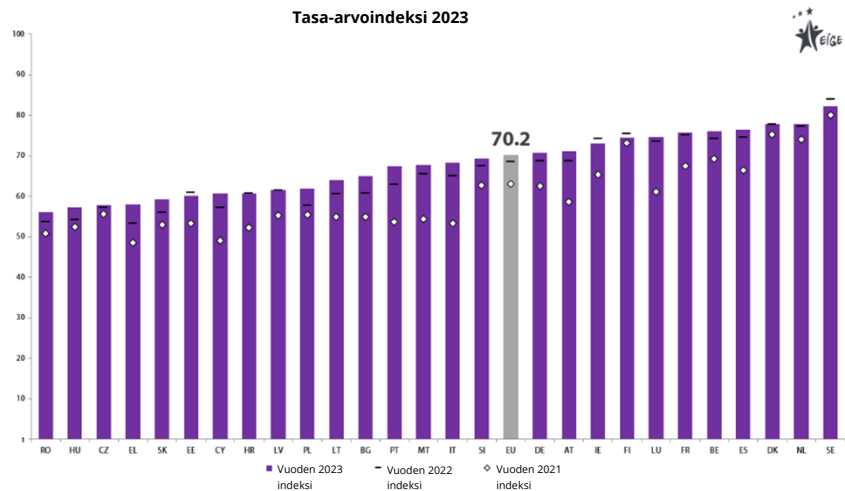
Mutta kuten aina, numeron taakse kätkeytyy kaikenlaista, ja kuva on monivivahteinen.

”EU on vuosien mittaan edistynyt tavoitteissaan kohti sukupuolten tasa-arvoa. Ymmärrämme kuitenkin, ettei edistys riitä, ja saavutukset ovat hauraita. Tällä hetkellä vain Ruotsi, jonka indeksipistemäärä on yli 80 pistettä, hivuttautuu lähemmäs sukupuolten tasa-arvoa. Ruotsin osuus EU:n väestöstä on vain kaksi prosenttia. Aina löytyy tekosyitä vähentää sukupuolten tasa-arvoa koskevan työn painoarvoa. Sitä ei kuitenkaan voi sallia, vaan on toimittava nyt yhdessä ja kaikilla tasoilla. Voittoa pitää juhlistaa, mittakaavasta riippumatta. Se pitää meidät liikkeellä – #3StepsForward”, toteaa Carlien Scheele, Euroopan tasa-arvoinstituutin johtaja

Mitä 70.2 pistettä tarkoittaa – ei tilaa itsetyytyväisyydelle

Parhaiten menestyvät maat, kuten Ruotsi, Alankomaat ja Tanska, ovat edelleen indeksin kärjessä – kuten ne ovat olleet jo vuosikymmenen ajan.

Silti niiden edistyminen on joko pysähtynyt tai ne ovat menettäneet pisteitä, kuten esimerkiksi Suomelle ja Ranskalle on käynyt. Tämä osoittaa selvästi, että saavutuksia ei voi pitää itsestäänselvytenä, vaan ne on ankkuroidava tavoitteeseen, ja niitä on tuettava eri toimin edistymisen ylläpitämiseksi.

Toisaalta esimerkiksi Italiassa, Portugalissa, ja Maltalla sukupuolten tasa-arvo on parantunut huomattavasti viimeisen 10 vuoden aikana, vaikka ne jäävät EU:n keskiarvon alapuolelle. Kun maat ottavat käyttöön toimenpiteitä, kehityksen vauhti kiihtyy.

Muutosten tarkempi tarkastelu

Ajankäyttö – palkaton hoivatyö jakautuu edelleen epätasaisesti naisten ja miesten välillä

Hoitovastuun epätasainen jakautuminen sukupuolten kesken pienenee. Tämä ei kuitenkaan johdu siitä, että miehet tekisivät enemmän hoivatyötä. Sen sijaan naiset tekevät vähemmän. Avustavat teknologiat, kotiinkuljetuspalvelut tai naisten lisääntynyt työllisyys saattavat olla tähän vaikuttaneita tekijöitä.

Teknologian avulla voidaan ulkoistaa kuitenkin vain osa hoitotehtävistä. Loppukiri edellyttää rakennemuutosta. Taloustieteen professori ja vuoden 2023 Nobel-palkinnon saanut Claudia Goldin

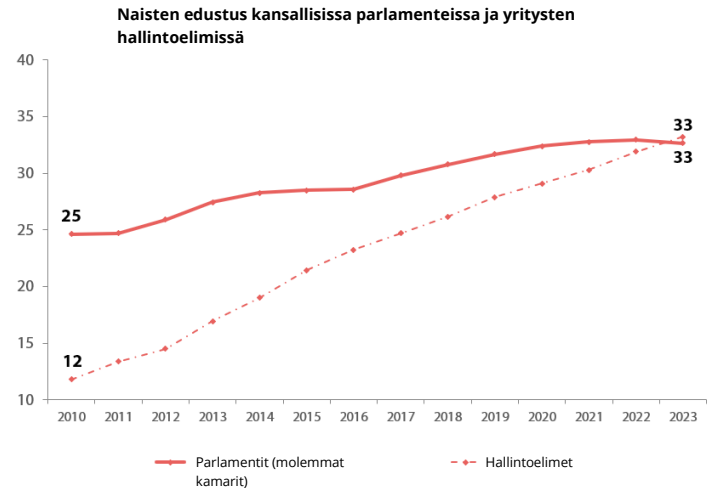
toteaakin: "Sukupuolten tasa-arvoa ei voida saavuttaa, ennen kuin on saavutettu myös parisuhteen tasa-arvo".

Valta – edistystä yritysten hallintoelimissä, ei niinkään kansallisissa parlamenteissa

Ensimmäistä kertaa kymmeneen vuoteen naisten määrä parlamenteissa ja yritysten hallintoelimissä on molemmissa 33 prosenttia.

Lainsäädäntö johtaa merkittäviin muutoksiin. Kahdeksassa EU:n jäsenvaltiossa säädetyt kiintiöt ovat auttaneet lasikatkon rikkomisessa yrityksissä, ja johdossa näkyy enemmän naisia, mikä on lisännyt innovointia, luovuutta ja tuottavuutta hallintoelimissä. Viime vuonna hyväksytty direktiivi yritysten hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta toivottavasti pitää vauhtia yllä ja vaikuttaa muihinkin EU:n jäsenvaltioihin.

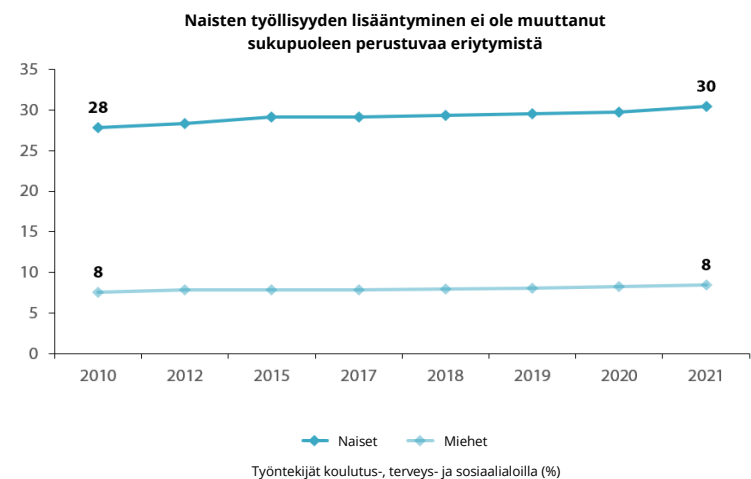
Nyt tarvitaan kohdennetumpia toimia parlamenteissa, jotta poliittista edistymistä voidaan nopeuttaa – erityisesti vuonna 2024 pidettävien Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä.

Työtä riittää – sukupuolen mukainen eriytyminen työmarkkinoilla ei ole muuttunut

Työelämässä on edistytty erityisesti joustavien työmahdollisuuksien osalta. On kuitenkin silmiinpistävä, että työmarkkinat ovat edelleen yhtä eriytyneet sukupuolen mukaan kuin kymmenen vuotta sitten.

Digitaalisen ja vihreän siirtymän myötä syntyy yhä enemmän uusia työpaikkoja, jotka edellyttävät uudelleenkoulutusta ja täydennyskoulutusta, jotta voidaan vastata työmarkkinoiden uusiin ja muuttuviin vaatimuksiin. Naiset eivät ole mukana tässä kehityksessä siinä määrin kuin voisivat. He hakeutuvat vähitellen luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan alan (STEM) työtehtäviin, mutta miesten osuus koulutus-, terveys- ja hyvinvointialan ammateissa on pysähtynyt. Vihreä siirtymä ei ainoastaan luo kysyntää STEM-aloille, vaan luo myös uusia vaatimuksia hoiva-alalle, jossa on pulaa työntekijöistä.

Edelleen kaukana tavoitteesta?

Tämänvuotinen tasa-arvoindeksi osoittaa, että edistys on mahdollista, mutta se on haurasta, jos sitä ei tueta toimilla kaikilla elämänalueilla kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Työ on vielä kesken, on tehtävä enemmän. Tähän tarvitaan moniulotteista näkökulmaa – erityisesti muuttuvassa ympäristössä, jossa sukupuolten välisiä eroja ilmenee erilaisten yksilöiden ja ryhmien välillä. Tietämys johtaa muutokseen.

Lue lisää tasa-arvoindeksistä. [linkki: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index>]

Lue Tasa-arvoindeksi 2023 -raportti täältä [linkki: <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2023-towards-green-transition-transport-and-energy>].

Lue lisää EIGEn #3StepsForward -askelista vihreän ja tasa-arvoisen Euroopan puolesta täällä. [<https://eige.europa.eu/newsroom/green-deal-and-gender-equality>]

Maaprofiilit löytyvät tästä [linkki: <https://eige.europa.eu/sites/default/files/2023countryfactsheets.zip>]